

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A bazilika*

Forrás: *Ar. Ujsag*

Bm

(Hely)

1924. 9. 13.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

726.5

Hely

Szt. István Bazilika

Idő

"1924"

Személy

Helyszám

Székfoglaló: 1093

A Bazilika.

Nem háborodunk fel, sőt nem is csodálkozunk azon a pusztuláson, amely a lipótvárosi Bazilikát az utóbbi négy esztendő alatt érte. Mi nem romlott, rongyolódott és pusztult a fővárosban urrá lett kurzus kormányzata alatt? Lerongyolódtak a házak, az utak, leromlottak a közlekedési eszközök, a kórházak, az iskolák, pusztultak exisztenciák, pusztult emberélet s kipusztult a városházáról a közszellem, a polgári egyenlőség eszméje és a város szeretete. Szobrot kellene állítani a kurzus uralmának emlékére, örök intelmül. Valami olyat, amely jelképezi a gyűlölet szellemének romboló erejét. A Bazilika rothadt oltárterítői, a víztócsák a szentélyben, a falakról leszivárgó nedvesség, a repedező márvány, a penészlepte orgonásipok, a vakolat hullása, a kőszobrok elmállása, — mindez nemcsak szimbóluma, de súlyos tárgyi bizonyítéka annak a hihetetlenül szakértelmetlen, elképesztően könnyelmű és következményeiben szinte katasztrofális gazdálkodásnak, mely a Wolffék uralma alatt az egész vonalon tapasztalható.

De nemcsak a gazdálkodásnak, a szellemnek is jellegzetes tünete a Bazilika állapota. A kurzus urai és vezetői a keresztény jelszóval jöttek; ezzel a jelszóval kábitották a tömegeket; ezzel a jelszóval szították a felekezeti türelmetlenséget; ezzel a jelszóval esküdtek fel a keresztény vallás hitbuzgó, áldozatkész lovagjaivá. S ezek az új keresztieslovagok Magyarország leggyönyörűbb katolikus műépülete, a negyven évig épült monumentális Bazilikát pusztulni engedték néhány száz métermázsas fűtőanyag megtakarítása miatt. A Bazilika gondozója, az apát-plébános hiába ostromolta őket segítségért; hiába rimázkodott, memorandumozott; válasza se méltaták. Ők, a kegyurak; ők, a keresztény jelszavasak; ők, a keresztény hit öblösszáju apostolai! De hát miért is törődtek volna a Bazilikával? Az apsis tizenkét apostola s a falakra festett szentek nem szavazó-polgárok; a kegytárgyakra nem lehet adókat kiróni; a Bazilikában nem lehet kortesgyűléseket rendezni,

mint egyes iskolákban. Az a pár száz métermázsas kocsz, ami megmenthette volna a Bazilikát, azok a latorozási munkák, amik pár év előtt csak néhány tizezresbe kerültek volna, nyomot is alig hagyott volna a fővárosnak rémesen felkuzdadt büdzséjében. Ellenben a rövidlátó gazdasági politika, a kicsinyességekben való spórolás, ime, milliárdos renoválási költséggé fog dagadni, hacsak még jobban pusztulni nem engedik a Bazilikát. Ez az értelmetlen és érthetetlen gazdálkodás rohasztotta le a főváros utait és utcáit; addig vártak, amíg botrányossá lett a közlekedés és százszorannyiba kerül a rendbehozatal, mint amennyibe került volna, ha mindjárt kezdetben fogtak volna a javításhoz. Ugyanigy történt a kórházaknál; engedték kifogyni a kórházi anyagokat, a műtőeszközöket, engedték lerongyolni a berendezéseket; engedték pusztulni a beteget, mert nem lehetett őket elhelyezni, kellőn ápolni és gondozni. Pusztult minden ebben a fővárosban: tárgyak és emberek egyaránt. A gyűlölet politikája valóban egészen kifutotta a formáját.

Fájdalom, a Bazilika pusztulása nem csupán a főváros uralmának, de sokban az ország kormányzásának is gyászos jelképe. Az egyoldalú, előrelátás-

nélküli gazdálkodási rendszer teremtette meg a mai szomorú állapotokat. Ott, ahol a mutatkozó bajokon és hiányokon aránylag csekélyebb áldozatokkal lehetett volna gyorsan segíteni, a mulasztások folytán milliárdos károkká és veszteségekké dagadt a leromlás. Ott, ahol egy kis figyelemmel és belátással exisztenciákat, tehát adóalanyokat lehetett volna megmenteni, pusztulni engedtek százazreket. Ott van a MÁV a legelrettentőbb például, ott vannak a közüzemek, ott vannak a becsukott gyárak, a vergődő vállalatok, a megnyomorított ipar, a züllő kereskedelem, az agonizáló börze. Minden, ami nem közvetlen a pártok politikáját szolgálja, mellékes. Minden, ami nem érdeklí a politikusokat, ráér. A gazdasági élet, a mindennapi küzdelem égető kérdései elenyésznek a személyeskedések, a szenzációk, a botrányok aktualitásai mellett. S a jelszavak még mindig kísértének, a tömegek maszlagolása szüntelen. Amit kevés erővel, némi akarattal csirában el lehetett volna fojtani, a nemtörődömség, a semmibehevés politikája mellett dudva-erdővé nőtte ki magát. Bárhova tekintünk, az elmulasztott alkalmak, az elhanyagolt kötelességek, a mániákus kicsinyességek pusztításait látjuk. Valóban méltó és hű jelképe ennek a korszaknak a pusztuló Bazilika.